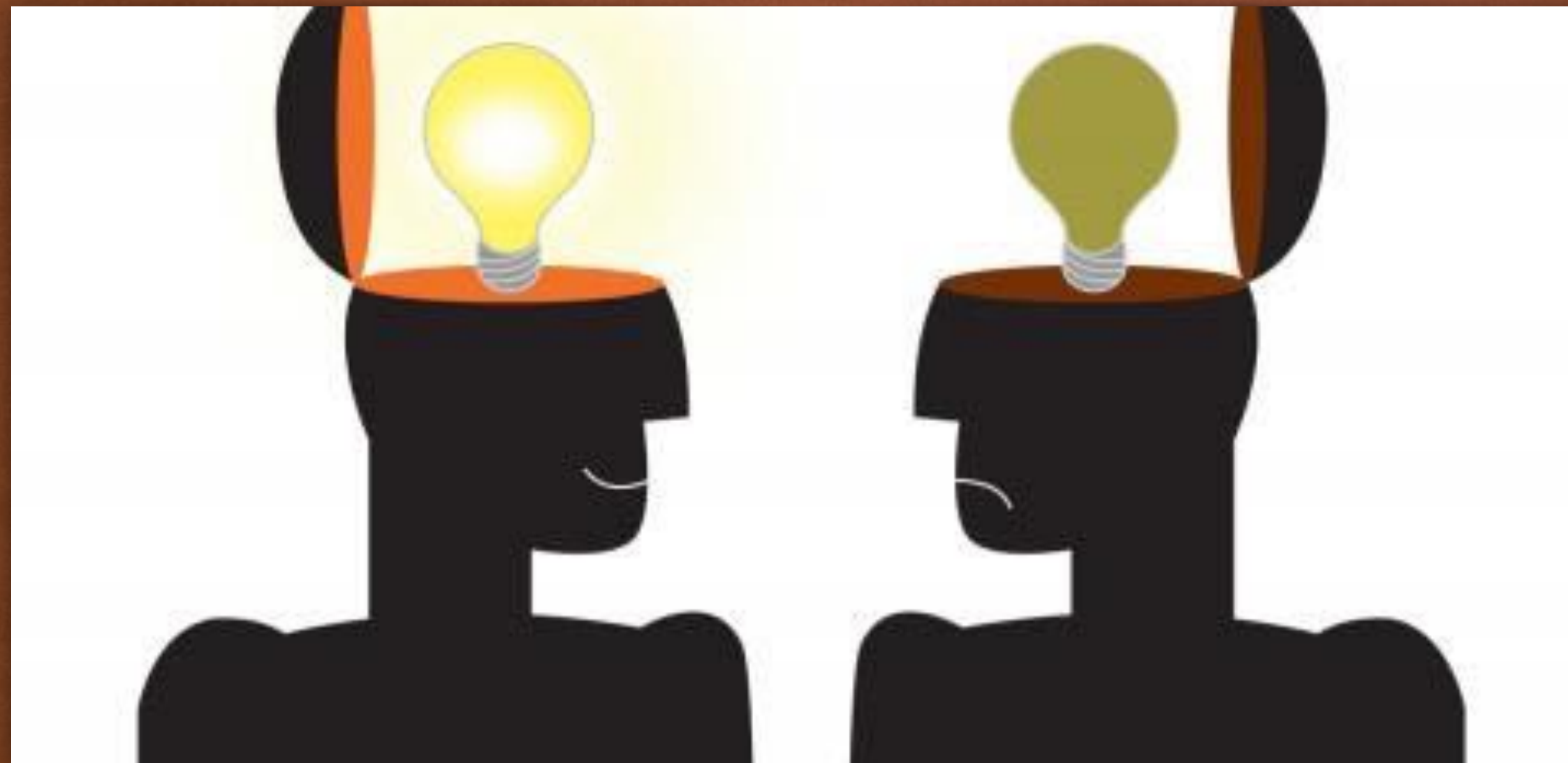

Ordspråkene

*“Psalms teach us how to worship;
Proverbs, how to behave;
Job, how to suffer;
Song of Solomon, how to love;
Ecclesiastes, how to live.”*

J.I. Packer

Hva slags visdom er det som tilbys rundt deg?

118
Insight Hour with Joseph Goldstein
Be Here Now Network

120
You Can Heal Your Life®
Hay House

57
Highest: Self Podcast
Sahera Rose

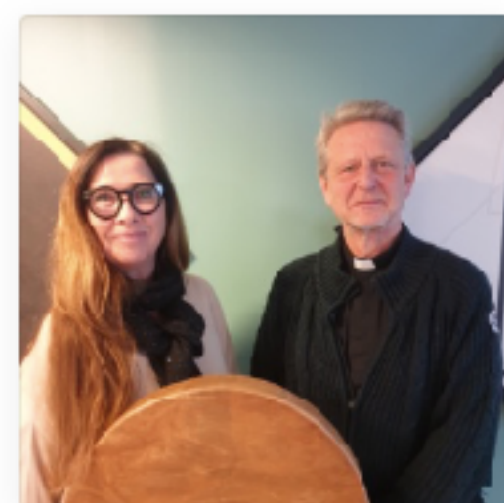
44
Ancient Wisdom Today
Shaman Durek

62
Gita For Daily Living
Neil Bhatt

60
Lyden Af Et Bedre Liv
Mannah

181
Shamanen og Presten
PS Event AS

141
Mystic Podcast
mystichome

179
Buddhist Society of Western Australia
solasaurus

153
The Sadhguru Podcast
The Sadhguru Podcast

158
The Intuitive Hour: Awaken Your Inner Voice
Michelle Beltran

151
Living Thelema
David Shcemaker

Modern Wisdom
Chris Williamson

Wisdom for Life
Wisdom for Life

Heart Wisdom with Jack Kornfield
Be Here Now Network

May I Elaborate? Daily Wisdom from JB Smoove
Team Coco

Superinvestors and the Art of Worldly Wisdom
Jesse Felder

Life Hammer
Wisdom

Wisdom of the Sages
Raghunath Cappo & Kaustubha Das

Sattva Himalayan Wisdom with Anand Mehrotra
Anand Mehrotra

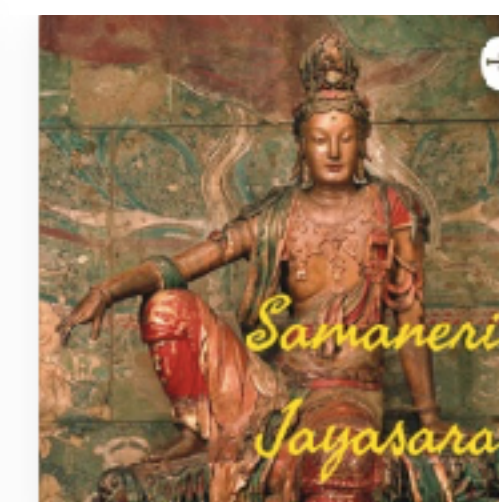
Talk Gnosis
The Gnostic Wisdom Network

The Wisdom Podcast
The Wisdom Podcast

Seeking Wisdom
Drift

Wisdom of the Masters
Samaneri Jayasara

“It is a book which seldom takes you to church. Like its own figure of Wisdom, it calls across to you in the street about some everyday matter, or points things out at home. Its function in Scripture is to put godliness into working clothes.”

Derek Kidner

Bibelsk visdom:

ANVENDT KUNNSKAP

PRAKTISK VISDOM

GUDFRYKTIGE LIV

Kap 1-9

“Introduksjon” av Salomo

10:1 - 22:16

Ordspråk av Salomo

22:17 - 24:34

Ordspråk av “de vise”

Kap 25-29

Ordspråk av Salomo samlet på Hiskias tid

Kap 30

Ord av Agur

Kap 31

Ord fra kong Lemuel

Åpningen (1:1-7)

- v. 1 kobler det på Guds historie med Israel. Dette er ikke bare tilfeldige gullkorn, det har med Gud å gjøre.
- Publikum: uvitende, unge, vise og kloke (v. 4-5)
- v. 7:
 - Grunnleggende: *å frykte Herren er begynnelsen til kunnskap*
 - *å frykte Herren* står som det motsatte av *å forakte formaning og visdom*.
 - Det er ikke at *de tåpelige* ikke finner eller velger visdom – de forakter den! Og dermed forakter de Herren. De avviser denne relasjonen som er fundamental for å få visdom.

Den vanlige misforståelsen er å se på denne boka som en samling ordtak og ikke en bok om relasjon med Gud.

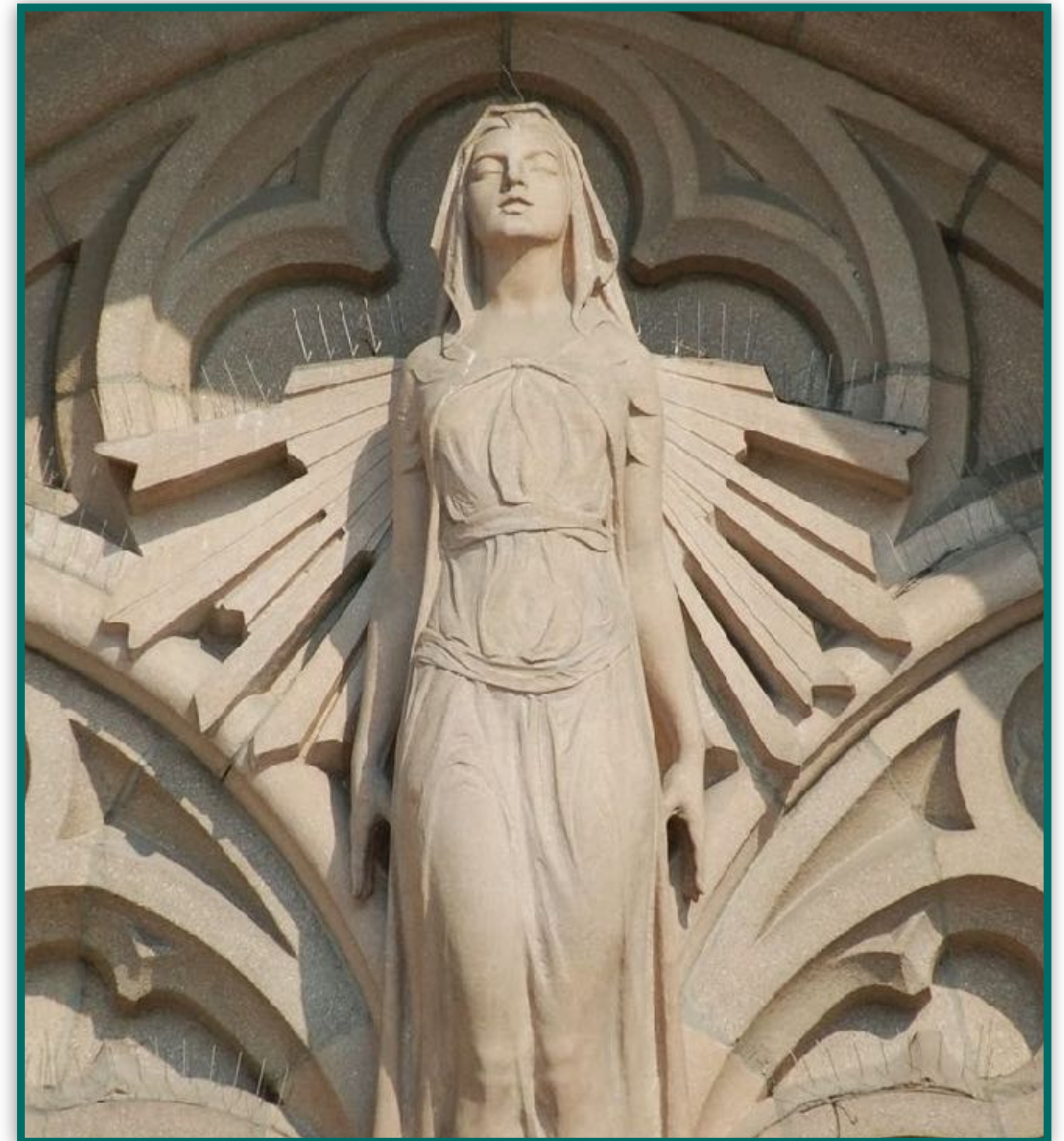
Kap 1-9: "Introduksjon"

- Hensikten gis i 1,2-7: Å gi videre den tradisjonelle visdommen med frykt for Herren som det grunnleggende.
- Lengre "ordspråk" enn fra kap 10 og utover
- Fra en far til en sønn (1:8): Kan være både biologisk og "profesjonelt". Adressert til unge menn, men gjelder oss alle.
- "Kvinner": Visdommen, Den fremmede kvinne og Dårskapen

Visdommen

1:20-33, 3:13-20, KAP 8, 9:1-6

- Assosieres med ærlighet (8:6), sannhet (8:7), rettferdighet (8:8), klokskap, kunnskap og omtanke (8:12), innsikt og styrke (8:14).
- Hun ber oss holde oss unna urett, svik, falskhet, hovmod og stolthet (8:7-8, 13).
- Spesielt viktig: 8:22-31

VISDOM ER EN FORM FOR SKAPELSESTELOGI. GUD HAR SKAPT VERDEN "VED VISDOMMEN" = MED VISDOM.

HAN HAR SKAPT EN VERDEN HVOR HANS VISDOM ER EN DEL AV "OPPSETTET".

GUD KOMMUNISERER GJENNOM SITT SKAPERVERK. VED Å OBSERVERE GUDS VERDEN OG REFLEKTERE OVER DENS INNEBYGDE MORALSKE ORDEN, KAN MENNESKENE UTLEDE TIDLØSE SANNHETER.

VISDOM = LEVE ETTER GUDS MORALSKE ORDEN I SKAPERVERKET

VED Å BEGYNNE MED Å FRYKTE GUD, OG VED Å STUDERE HANS VISDOM I ORDSPRÅKENE, VIL LIVET I GUDS VERDEN BLI BEDRE.

"Gud skapte oss, så det er en "struktur" eller "mønster" i universet. Det er dumt å gå på tvers av hvordan Gud skapte ting. Det er grunnen til at det å være grådig, uvennlig, urettferdig og uærlig ikke bare bryter Guds lov, men også ødelegger deg og alle rundt deg. Å være vis er ikke bare å følge regler, men å oppfatte Guds vilje for livet som mennesker. Det betyr å endre ikke bare oppførsel, men også holdninger, og å ta kloke valg i de mange som ikke er spesifikt regulert av Guds Ord.»

Tim Keller om Sal 49:1-4

“Every sort of fool is out of touch with reality.”

Tim Keller

Observasjon:

6:6

Mauren som jobber
hele tiden.

Tolkning:

6:7-8

Ingen forteller den
hva den skal gjøre,
men den samler inn
mat hele tiden likevel.
Et mønster for hardt
arbeid. Gud har
ordnet naturen på
denne måten.

Anvendelse:

6:9-11

Vi bør ta etter
hvordan Gud har
ordnet naturen og
jobbe. Latskap kan
føre til mye ondt.

Visdommen & Dårskapen

Kap 8-9	VISDOMMEN	DÅRSKAPEN
Målgruppe	De som går på veien (8:2-3)	“De som går forbi” (9:15)
Roper	“Du uerfarne, vend deg hit!” (9:4)	“Du uerfarne, vend deg hit!” (9:16)
Inviterer	“Den uten forstand” til hennes egen mat og vin (9:5)	“Den uten forstand” til stjålet vann og mat i smug (9:17)
Bor	På høydene i byen (9:3)	Øverst i byen (9:14)

KAP 1-9

Velg Visdommen!

Gud eller avgudene?

Kap 1-9 gjør resten av boka "teologisk". Vi kan ikke lese de enkelte ordspråkene som "verdslige" selv om de er praktiske.

Visdommen i Ordspråkene er et teologisk konsept. Den som er vis, er i en relasjon med Guds visdom og dermed med Gud selv.

Verden er ordnet “moralsk”

Leve klokt = leve etter hvordan
Gud har ordnet verden

Prinsipper - ikke løfter

KAP 10-31

Handler om hvordan det
vanligvis går - ikke unntakene

Ekteskap, rettferdighet, ord og tale, karakter,
familie, vennskap, arbeid, generøsitet,
rikdom og fattigdom, alkohol...

Hvordan bli vis?

TIM KELLER: THE WAY OF WISDOM/
GOD'S WISDOM FOR NAVIGATING LIFE

1. **Forstå paradokset:** Du oppfordres til å søke noe som Gud gir. (2:3-6) Visdommen kommer ikke til de heldige eller mest intelligente, men til de som er mest bestemt på å finne den.
2. **Få erfaring.** Visdommen inviterer oss til å lære fra henne på markedsplassen (1:20-21), i det virkelige livet. Ordspråkene er ikke "inspirational quotes". Visdom kommer gjennom erfaring og refleksjon.
3. **Vær tålmodig.** Siden visdom kommer gjennom erfaring og refleksjon, tar det årevis å finne den.
4. **Identifiser avgudene dine.** Du kan tro på Gud men likevel stole på noe annet for din virkelige betydning og glede – som da er din virkelige Gud (3:5). Avguder i hjertet fører til dårskap i livet.
5. **Stol på hans ord** – og ikke din egen innsikt (3:5-6). På alle områder i livet.
6. **Ta imot formaning** (3:7-8). Dårer tror de alltid vet best og er vise i egne øyne. De tar ingen råd fra andre, eller hører bare på én type råd. Visdom er å ta imot råd fra andre og lære fra livserfaring (12:1, 15, 15:31-33).
7. **Lær fra motgang** (3:11-12). Forvent det, og se på det som en mulighet for vekst og til å komme nærmere Gud i stedet for å forherde deg og gå vekk fra ham. Motgang gjør deg visere eller tåpeligere.

Hvordan bli vis?

TIM KELLER: THE WAY OF WISDOM/
GOD'S WISDOM FOR NAVIGATING LIFE

- Det er mulig å ha kunnskap uten å ha visdom, men du kan ikke ha visdom uten kunnskap.
- For å være vise må vi forstå:
 - menneskenaturen
 - hvordan menneskelige relasjoner fungerer
 - lidelse og død
 - Guds karakter
 - Bibelen (som forteller oss hva vi ble skapt for å gjøre)

“Visdom kommer fra å relatere til Gud ikke bare som et guddommelig vesen men som vår skaper. Men hvis Guds visdom er Jesus, må vi også forstå evangeliet for å kunne være vise (1 Kor 1:24). Den eneste visdommen som fungerer i dagliglivet er den samme visdommen som skapte verden og som vil forløse den.”

Glenn Pemberton
Foreword by Tremper Longman III

a life
that is
good

the message of Proverbs in a world wanting wisdom

Hvordan bli en dære?

1. **Tåpelige handlinger.** “Normalstatus” er å gjenkjenne og korrigere en tåpelig handling.
2. **Steget over på dårskapens vei.** Tåpelige handlinger blir vaner når man:
 - a) ikke lenger lytter til stemmer man burde stole på
 - b) gjentar tåpelige handlinger med vilje
 - c) har begynt å like det man gjør (10:23a)
3. **Forherdelse.** Dårens hjerte og holdninger blir hardere og hardere fordi de tror at de vet alt og ikke trenger noe veiledning. Og fordi de har tatt den lettvinde veien så lenge, blir en kursendring tilbake til visdommen veldig usannsynlig.
4. **Kollaps og sinne.** Deres egne handlinger ødelegger livene deres. Dårene raser mot alle som har “sviktet dem” – inkludert Gud.

Visdommen i Ordspråkene...

KATHLEEN NIELSON

1. ...kommer til oss i kontekst av Guds ord og Guds folk.
2. ...berører alle områder av livet.
3. ...blir funnet i relasjon med Gud
4. ...er det motsatte av dårskap
5. ...strekker seg gjennom Guds åpenbaring og blir fullt åpenbart i Jesus

Jesus i Ordspråkene

- Visdommen var byggmester da Gud skapte verden (8:22-31) —> Gud skapte ved Jesus (Joh 1:1-3, Kol 1:15-20, Heb 1:2-3; Åp 3:14)
- Jesus er Guds visdom (1 Kor 1:24, Kol 2:3, Matt 23:34 & Luk 11:49)
- Relasjon med Visdommen —> relasjon med Jesus